

บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานการศึกษา โรงเรียน
มาตาพุตพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
INTERNAL SUPERVISION ROLES OF SCHOOL ADMINISTRATOR
MAPTAPUTPHANPITAYAKARN SCHOOL UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHONBURI RAYONG

วิภาดา บัณฑิตยผล

Wipada Bunditphol

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Bangkokthonburi University

E-mail: 6533100055@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตาพุตพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และ (2) เปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาพุตพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรคือ ครูโรงเรียนมาตาพุตพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 141 คน กลุ่มตัวอย่างกำหนดตามตารางเครจซี่และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า (1) บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาพุตพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และ (2) เปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาพุตพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: บทบาทการนิเทศภายใน ผู้บริหารสถานการศึกษา โรงเรียนมาตาพุตพันพิทยาคาร

Abstract

The research objectives were: (1) to study the internal supervision roles of school administrators in Maptaputphanpittayakarn School under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong; and (2) to compare the internal supervision roles of school administrators in Maptaputphanpittayakarn School under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong, classified by age, educational level and teaching experience.

This research was a survey research. The population, totaling 141 teachers in Maptaputphanpittayakarn School under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong. The sample was 108 teachers, reminded by Krejcie & Morgan' table and stratified random sampling technique. The instrument was a 5-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, t-test and f-test.

Major findings: (1) the internal supervision roles of school administrators in Maptaputphanpittayakarn School under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong, overall and aspect were at high level; and (2) to compare internal supervision roles of school administrator in Maptaputphanpittayakarn School under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong, classified by age, educational level and teaching experience, overall were not different.

Keywords: Role of Internal Supervision, School Administrators, Maptaputphanpittayakarn School

---

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ตามกระแสสื่อเทคโนโลยีที่เข้ามามีอิทธิพลในหลายๆด้านต่อสังคม โดยเฉพาะระบบการศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เพื่อก่อให้เกิดความทันสมัยในองค์ความรู้ การศึกษาจึงเป็นรากฐานสำคัญในสังคมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กร ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ถึงฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องอาศัย กระบวนการปฏิบัติอย่างหลากหลาย ประกอบด้วย กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 1)

ทั้งนี้การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีขอบข่ายงานที่สำคัญ เป็นการจักระบบการนิเทศ เป็นการเตรียมการจักระบบ และเตรียมการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นขั้นตอน การดำเนินการนิเทศ เป็นรูปแบบหรือกิจกรรม การนิเทศที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา เป็นการดำเนินการนิเทศตามระบบที่วางแผนร่วมกันอย่างรอบคอบ การประเมินผลการจักระบบและกระบวนการการนิเทศ เป็นการตรวจสอบถึงผลสำเร็จของการดำเนินการนิเทศกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้รับการนิเทศเข้าใจ

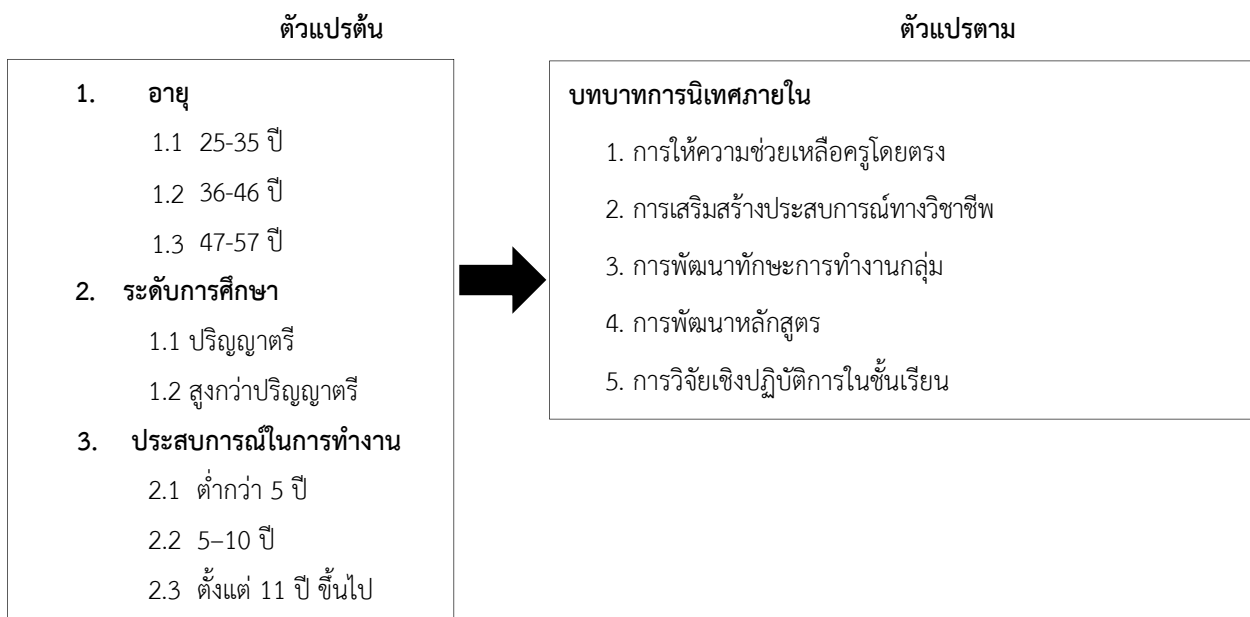
รายละเอียดและมีส่วนร่วมในการประเมิน มีการวิเคราะห์ จุดเด่น จุดอ่อน ตลอดจนรวบรวมผลการประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาหาทางเลือกให้การดำเนินการนิเทศมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศเป็นการนำจุดอ่อนของกระบวนการนิเทศที่พบจากการวิเคราะห์และประเมินผลการนิเทศมาวางแผนและทำการปรับปรุงกระบวนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและนำไปใช้ในเทศครั้งต่อไป ในขณะที่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศ เป็นการนำผลจากความสำเร็จของการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปเผยแพร่ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550: 37)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว การนิเทศภายในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และจากข้อมูลการศึกษาเบื้องต้นผู้วิจัยพบว่า โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ด้านการนิเทศภายในยังมีพื้นที่ที่สามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นได้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นการวางแผนในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูอันจะส่งผลให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมาตาบุตรพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ชลบุรี ระยะเวลา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 141 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมาตาบุตรพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ชลบุรี ระยะเวลา ปีการศึกษา 2566 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and
Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วน
โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นชั้นในการสุ่มและสุ่มอย่างง่ายตามลำดับ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาบุตรพิทยาคาร สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยะเวลา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของกลิคแมน (Glickman, 2004: 321) 5 ด้าน
ประกอบด้วย การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม
การพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมาปรับปรุงยุคที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยนี้

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทการนิเทศภายใน ประกอบด้วย การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง การเสริมสร้าง
ประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

4. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามบทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหาร
สถานศึกษา โรงเรียนมาตาบุตรพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยะเวลา ซึ่งแบ่งเป็น 2
ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา
และประสบการณ์ในการทำงานมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาบุตรพิทยาคาร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยะเวลา ใน 5 ด้าน คือ การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง การ
เสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้น
เรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) คือ
มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

4.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการนิเทศภายในของ
ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและตัวชี้วัดของสิ่งที่ต้องการวัดอย่างละเอียดครบถ้วน และชัดเจน

2) สร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมตัวแปรบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องของคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ความเหมาะสมของภาษาและแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of item - Objective Congruence: IOC) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-Objective Congruence: IOC) กำหนดค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือได้ว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ผลการดำเนินงานดังกล่าวได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 -1.00

4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

5) นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202) โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) ความถี่ (Frequency) 2) ร้อยละ (Percentage) 3) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ 4) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) 2) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค(Cronbach' s Alpha Coefficient)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ 1) การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples) 2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' s)

ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาพุตพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สรุปผลได้ดังนี้

1. บทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาพุตพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาพุตพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ตามการประเมินของครู จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาพุตพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนมาตาพุตพันพิทยาคาร ผู้บริหาร

สถานศึกษาบริหารงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา 2563-2565 และแผนปฏิบัติการประจำปี 2565 มีการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ มีการวางระบบการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรและนำผลการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (โรงเรียนมาตาบุดพันพิทยาคาร, 2565: ง, 24) โดยการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง และการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพให้กับครูและบุคลากรภายในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากการอบรมสัมมนา ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการกระตุ้นให้ครูศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ๆ นวัตกรรมใหม่ ๆ และส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษาเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมด้านการทำงานกลุ่มร่วมกัน การประชุมวางแผนการดำเนินงาน และการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนร่วมกัน ส่งเสริมให้มีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ส่งเสริมให้ครูใช้การวิจัยในชั้นเรียนแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน สอดคล้องกับบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำ และไรฮาร์ทซ (Beach and Reinhartz, 2000: 16) ได้อธิบายไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องแสดงภาวะผู้นำ สามารถทำงานกับครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนช่วยเหลือครูทั้งในทางตรงด้วยการสอนแนะครูและโดยทางอ้อมด้วยช่วยในการจัดหาทรัพยากรและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน และสอดคล้องหลักการนิเทศภายในที่จะต้องเป็นกระบวนการของความร่วมมือกับผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงการสอนของครูทันต่อความเปลี่ยนแปลง จากเหตุผลดังกล่าวทำให้บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาบุดพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจรัสพร บุญมัน (2560: 1) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนเครือข่ายที่ 22 (ศรีณรงค์ 1) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน เครือข่ายที่ 22 (ศรีณรงค์ 1) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

โดยมีรายละเอียดรายด้าน ดังนี้

1.1 บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาบุดพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าจุดมุ่งหมายการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถของครู ให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กรองทอง จิระเดชากุล (2550: 3) การนิเทศเป็นการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในงานพัฒนาหลักสูตรจัดการเรียนการสอน ช่วยประสานงานและความร่วมมือให้เกิดความเข้าใจอันดีทุกงานที่เกี่ยวข้อง (ปนัดดา ศิริพัฒนกุล, 2558: 18) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาบุดพันพิทยาคาร ให้ความสำคัญกับตัวครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องกับการสอนให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่สูงขึ้น จึงใช้วิธีการสื่อสารด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอน การนิเทศกับครูโดยตรง โดยให้คำปรึกษา คำแนะนำและให้รายละเอียดการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดกิจกรรมแบบ active learning และจัดให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ด้านการเรียนการสอน การจัดทำแผนการ

จัดการเรียนรู้ การสอนด้วยเทคนิคต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร, 2565) จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาনীตา โส๊ะแห (2565: 89) ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มวังพญาหนองจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มวังพญาหนองจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง อยู่ในระดับมาก

1.2 บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ระยอง ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาปรับปรุงการทำงานของครู เพื่อให้ครูได้นำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (Sergiovanni & Starratt, 1988: 13) เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการสอน/วิธีการจัดการเรียนรู้ของครู ให้มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม และให้ครูเกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ กรองทอง จิระเดชากุล (2550: 3) เพื่อให้ครูได้พัฒนาความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาวิชาชีพ จันทรานี สงวนนาม (2553: 160) เพื่อให้ครูอาจารย์ให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์อันจำเป็นที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน การจัดการศึกษาทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 226) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร เข้าใจความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพของครู จึงส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพโดยกระตุ้นให้ศึกษาองค์ความรู้ใหม่ ๆ และนำเกิดความคิดใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์ตลอดจนกระตุ้นการพัฒนา นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และนำมาใช้ในโรงเรียนอย่างจริงจัง ทำให้โรงเรียนมีนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และกิจกรรม โครงการที่หลากหลาย มีการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูด้วยการจัดให้มีการอบรมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงานด้านการจัดการเรียนการสอน และผู้บริหารยังจัดให้มีคณะกรรมการปรึกษา ครูพี่เลี้ยง คอยช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสร้างและเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) นอกจากนี้ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผ่านกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ แก่นักเรียนที่ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณภาพนักเรียน และประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครูสูงขึ้นดังผลการประเมินภายในของโรงเรียนที่พบว่า คุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับคุณภาพ ดีเลิศ (โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร, 2565) จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของธนกร ลาวตุ้ม (2561: 491) ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการศึกษาพบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมกลุ่มของครูอยู่เสมอทำให้เกิดความเข้าใจต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ช่วยให้ผู้สามารถจัดการและให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของครูได้ ดังแนวคิดของกลิคมัน, กอดอน และรอส-กอดอน

(Glickman; Gordon; & Ross-Gordon, 2007: 322) ที่กล่าวว่ากลุ่มที่มีผู้นำที่ดี สามารถทำให้กลุ่มดำเนินการได้ดี ผู้นำควรมีบุคลิกลักษณะความเป็นมืออาชีพโดยธรรมชาติ ผู้นำควรรู้องค์ประกอบในการนำพองค์กรสู่ความสำเร็จ เลือกวิธีการสำหรับการตัดสินใจของกลุ่มอย่างชัดเจน สามารถจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และผู้บริหารให้ความสำคัญกับการร่วมมือในการทำงาน โดยจัดให้มีการประชุมร่วมกันสม่ำเสมอทั้งประชุมประจำเดือน และการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงานและการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอน และเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นและแนวคิดในการแก้ไขปัญหาอย่างเท่าเทียม ส่งเสริมการยอมรับกฎเกณฑ์ข้อปฏิบัติส่วนรวม ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ผู้บริหารส่งเสริมการมือกันในการจัดการเรียนการสอน และให้ความสำคัญกับครูทุกอย่างอย่างเท่าเทียมสร้าง ครูทุกคนร่วมกันตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน เป็นการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับครูผู้สอนโดยยึดส่วนรวมเป็นสำคัญ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ บุญมาก (2564: 113) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า บทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม อยู่ในระดับมาก

1.4 บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคารมีการประเมินผลการใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม และส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง เพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนให้พร้อมสำหรับการจบออกไปพลเมืองที่พร้อมสำหรับการศึกษาต่อและทำงาน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ และวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักสูตร มีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร และแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาหลักสูตรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างเหมาะสม ส่งผลให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด และความต้องการของชุมชน สามารถรองรับความเจริญเติบโตของชุมชนและเขตอุตสาหกรรม ดังแนวทางที่อภิสร่า กังสังข์ (2561: 49) นำเสนอไว้ว่า สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จผู้บริหารและครูต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร โดยต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ตั้งแต่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร การจัดการหลักสูตร และสามารถนำหลักสูตรไปสู่กระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสอดคล้องกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ของสถานศึกษา และปณิธิร์ นามป่วน (2565: 53) กล่าวว่า การนิเทศภายในเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ เพิ่มพูนศักยภาพในการปฏิบัติงานในด้านการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบททางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลง จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิสร่า กังสังข์ (2561: 79) ได้ศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัด ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมาก

1.5 บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาบุตรพินพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 5 ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาบุตรพินพิทยาคาร เห็นความสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งเป็นการวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน หรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้อย่างยิ่งขั้นขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน จึงให้ความสำคัญและถือเป็นนโยบายที่ครูทุกคนต้องดำเนินการจึงมีข้อกำหนดเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยที่ชัดเจน มีการประชุมชี้แจงคณะครูเพื่อให้ทราบ และกระตุ้นให้ครูผู้สอนเห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน และนำไปจัดทำวิจัยอย่างจริงจัง รวมถึงต่อยอดเป็นผลงานเพื่อความก้าวหน้าของครูด้วย โดยมีผู้บริหารร่วมให้คำแนะนำในการแสวงหาทางเลือกใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาที่นำไปสู่การวิจัยในชั้นเรียน มีการนิเทศติดตามผลการพัฒนางาน และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการวิจัย และผู้บริหารมีการชื่นชมผลงานการวิจัยในชั้นเรียนทั้งต่อหน้าและในที่ประชุมประจำเดือนให้กับเพื่อนครูในโรงเรียนอยู่เสมอ ทำให้ครูทุกคนเห็นความสำคัญและดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนอย่างจริงจัง ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวของผู้บริหาร สอดคล้องกับทฤษฎีของแก๊งส์ (2561: 50) ได้นำเสนอไว้ว่า ผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือให้ครูมีความสามารถในการทำวิจัยปฏิบัติการ การวิจัยปฏิบัติการจึงถือเป็นแกนหลักของภารกิจการนิเทศ และเป็นกลไกที่จะช่วยผสมผสานงานต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กัน ภารกิจการนิเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนและจัดสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาครู ดังนั้นผู้บริหารจึงควรส่งเสริมให้ครูส่วนใหญ่พัฒนาทักษะการทำวิจัย และเป็นฐานสู่การทำวิจัยขั้นสูงหรือเป็นครูนักวิจัยต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 23) จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาบุตรพินพิทยาคาร ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของธนกร ลาวตุ้ม (2561: 49-51) ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัตนบุรี ผลการศึกษาพบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัตนบุรี ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาบุตรพินพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ตามการประเมินของครู จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ดังนี้

2.1 จำแนกตามอายุ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาบุตรพินพิทยาคาร บริหารงานสถานศึกษาโดยให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะบทบาทของผู้บริหารด้านการนิเทศภายใน ซึ่งผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม และให้ความช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ส่งเสริมให้ครูได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และช่วยครูประเมินผลการทำงานเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ผลงานมีคุณภาพสูงขึ้น และผู้บริหารกำลังใจให้แก่แก่ครูผู้สอนอยู่เสมอ โดยมุ่งเน้นให้ครูทุกคนจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานที่ต้นสังกัดและโรงเรียนกำหนด ครูทุกคนจึงได้รับการนิเทศอย่างเท่าเทียมโดยไม่จำกัดว่าจะมีอายุน้อยหรืออายุมาก แต่มองที่ผลสำเร็จและประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับหลักการนิเทศภายในเป็นการช่วยเหลือให้ครูกู้ค้นวิธีการทำงานด้วยตนเองอย่างอิสระและตัดสินใจปัญหาของตนได้ เป็นการช่วยให้ครูได้รู้จัก

วิเคราะห์ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นแนวทางที่มุ่งไปสู่การแก้ปัญหาได้ตรงจุดยิ่งขึ้น (Adams and Dickey, 1978: 2) จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ ครูที่มีอายุต่างกันรับรู้และเข้าใจบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิณณวัตร เรื่องสมบูรณ (2560: 95) ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะครูจะมีระดับวุฒิการศึกษาใด ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนก็เกิดขึ้นได้กับครูทุกคนไม่แตกต่างกัน อาจมีบ้างเล็กน้อยแต่โดยทั่วไปจะมีบริบทของปัญหาไม่แตกต่างกัน ซึ่งการแก้ปัญหาจึงมุ่งเน้นการแก้ไขในองค์กรรวม กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาบุตรพิทยาคาร ใช้กระบวนการนิเทศแบบผสมผสาน เน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหารร่วมกันวิเคราะห์และหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มีการตั้งกลุ่มครูให้ช่วยเป็นที่ปรึกษาในการนิเทศ ส่งเสริมให้ครูทุกคนรายงานผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ให้แนวทางแก้ไข และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนกับครูทุกคนอย่างเท่าเทียมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน เพราะการทำงานวิชาการ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากครูร่วมกันวิเคราะห์และแก้ปัญหาร่วมกัน ส่งเสริมความเท่าเทียมในการปฏิบัติงานภายในกลุ่ม และส่งเสริมการยอมรับกฎเกณฑ์ข้อปฏิบัติส่วนรวมและยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาณินา โส๊ะแห (2565: 89-91) ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มวังพญาหนองจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต1 ผลการศึกษาพบว่า ครูในกลุ่มวังพญาหนองจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ที่มีวุฒิการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรินทร์ ปิริยะ (2565: 127-151) ได้ศึกษาการนิเทศภายในกับการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสังคมพหุวัฒนธรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างของการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดแผนงานและมีการบริหารงานโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียม และให้ความสำคัญกับการบริหารอัตรากำลังทรัพยากรทางการศึกษา มีโครงการส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล มีการนิเทศภายในกิจกรรมนิเทศการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาบุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาและร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารกระตุ้นครูให้กระตือรือร้นในการปฏิบัติงานเพื่อมุ่งพัฒนาให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพที่สูงขึ้น (โรงเรียนมาตาบุตรพิทยาคาร, ง) และในกระบวนการนิเทศ ผู้บริหาร ให้คำปรึกษา แนะนำวิธีการ และให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อย่างเท่าเทียมตามผลของการติดตามและตรวจการนิเทศ โดยไม่แบ่งแยกครูตามประสบการณ์การทำงาน โดยไม่ปล่อยให้ครูที่มีประสบการณ์แก้ปัญหาโดยลำพัง แล้วไปให้ความสำคัญกับครูที่มี

ประสบการณ์น้อย เพียงอย่างเดียว แต่ใช้กระบวนการนิเทศอย่างเหมาะสม เช่น การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) ส่งเสริมให้ครูทุกคน ทุกชั้นเรียนพัฒนาตนเองและนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ดังแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ที่กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการนิเทศภายในไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผล การนิเทศเป็นพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของจากเหตุผลดังกล่าวทำให้ ครูไม่ว่าจะมีประสบการณ์น้อยหรือมาก ต่างรับรู้บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จูรีพร บุญมั่น (2560: 1) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนเครือข่ายที่ 22 (ศรีนครงค์ 1) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน เครือข่ายที่ 22 (ศรีนครงค์ 1) โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ยกเว้น ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก จะมีความชำนาญ สามารถวิเคราะห์และหาทางแก้ไขปัญหานักเรียน ปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การวิจัย เช่น วิจัยในชั้นเรียน เข้ามาแก้ปัญหาได้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ขณะที่ครูที่มีประสบการณ์น้อย อาจยังไม่พร้อม ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสนใจและให้การช่วยเหลือด้วยวิธีการต่าง ๆ สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูงกว่า ส่งผลให้การเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ตามการประเมินของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน แตกต่างกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ บุญมาก (2564: 112-114) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1. ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง ผู้บริหารควรใช้กระบวนการนิเทศที่หลากหลาย ที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ เช่น ธรรมชาติวิชา และระดับชั้นเรียน เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพโดยตรงต่อครูและนักเรียน

2. ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ผู้บริหารควรกำหนดแนวทางและส่งเสริมให้ครูผู้สอนติดต่อประสานกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามและให้ความช่วยเหลือ และกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการร่วมมือกันพัฒนานักเรียน

3. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอน มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่ที่ตนเองได้รับ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน และการทำงานกิจกรรมส่วนร่วม เพื่อประโยชน์ต่อนักเรียนและวิชาชีพตนเอง

4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนา และการดำเนินงานตามหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งในเรียนและอบรมกับสถาบันภายนอก อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อทบทวนและติดตามการใช้หลักสูตร

5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ผู้บริหารควรจัดให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งเว็บไซต์ของโรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัด สื่อโซเชียลมีเดีย และจัดให้มีการติดตามผลการเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงต่อไป

6. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูที่มีประสบการณ์สูงให้เข้ามาเป็นพี่เลี้ยง ผ่านกระบวนการเพื่อนช่วยเพื่อน ในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือการวิจัยในชั้นเรียนกับครูที่มีประสบการณ์น้อย

เอกสารอ้างอิง

กรองทอง จิตรเดชากุล. (2550). **คู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ฮารอักษรการพิมพ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ : ที.เอส.บี.โปรดักส์.

_____. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บุ๊คพอยท์.

จิณณวัตร เรื่องสมบุรณ์ (2560). **การนิเทศภายในของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา** สังกัด

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

จूरิพร บุญมั่น (2560). **ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน** เครือข่ายที่

22 (ศรีนครินทร์ 1) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. เข้าถึงได้จาก <http://www.edu-journal.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/1568.ru>

ชนกร ลาวตุ้ม. (2561). **การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาตราด. สารนิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

บุศรินทร์ ปิริยะ (2565). **การนิเทศภายในกับการจัดการเรียนรู้หลักสูตรสังคมพหุวัฒนธรรมของโรงเรียน** สังกัด

สำนักงานการศึกษาเอกชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ยะลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ปนัดดา ศิริพัฒนกุล. (2558). **การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง**

จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ปุลยวีร์ นามปวน (2565). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการ**

นิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. การค้นคว้าอิสระ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร. (2565). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report : SAR) โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร ปีการศึกษา 2565. ชลบุรี: โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตาม **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- เสาวลักษณ์ บุญมาก (2564). บทบาทของผู้บริหารกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา **ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อภิสร่า กิ่งสังข์. (2561). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในเภอสะบ้าย้อย **จังหวัดสงขลา.** วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อานีตา โส๊ะแห (2565). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มวังพญาหนองจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา **ประถมศึกษาปัตตานี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Adams, P., and Dickey, G. (1978). **Basic Principles of Supervision.** New York: American Book. Allen.
- Beach, D.M., and Reinhartz, J. (2000). **Supervision Leadership: Focus on Instruction.** Boston : Allyn and Bacon.
- Glickman, C. D. (2004). **Supervision and Instructional Leadership : A Developmental Approach.** Boston : Allyn & Bacon.
- Krejcie, R.V., and Morgan D.W. Determining Sample Size for Research Activities. **Psychological measurement.** 30(3) : 607-610
- Sergiovanni, T. J. & Starratt, R. J. (1988). **Supervision: Human perspectives,** 4th ed. USA: McGraw-Hill.